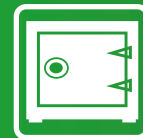

4.3. Pravila privatnosti

Možeš li pretpostaviti što radi osoba s fotografije? Što misliš, je li pročitao to što potpisuje? Što znači njegov potpis na tome dokumentu?

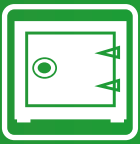
Zasigurno si vidjela kako odrasli potpisuju neke ugovore (s bankom, pri kupnji, prodaji...) i kako prije toga pažljivo čitaju tekst koji će potpisati. To čine zato što se potpisujući neki dokument, na nešto obvezuju. Jednako tako obvezuješ se i kad se prijavljuješ na neku mrežnu stranicu ili aplikaciju. Prijavlivanje na svaku mrežnu stranicu zahtijeva i određene privatne informacije i **trebaš znati da se uporabom tih stranica odričeš dijela svoje privatnosti. Stoga je važno dobro procijeniti koje informacije objaviti.**

Što su pravila privatnosti i uvjeti korištenja?

Mrežne stranice moraju imati istaknute uvjete korištenja i pravila privatnosti. Pravila privatnosti mrežnih stranica zakonski su obvezujući ugovor između mrežne stranice i korisnika. Ta bi pravila trebala detaljno informirati korisnika na što sve pristaje u smislu prikupljanja njegovih privatnih podataka.

Bitno je znati da i uvjeti korištenja predstavljaju vrstu ugovora. To je uglavnom prihvaćanje uvjeta jer u protivnome nisi u mogućnosti rabiti određenu uslugu na internetu.

4.3. Pravila privatnosti

Pogledaj koje uvjete korištenja navodi CARNet na svojim stranicama.

Copyright © 2008 CARNet. Sva prava pridržana | Uvjeti korištenja | Politika privatnosti | Impressum

Zašto ljudi prihvaćaju uvjete bez čitanja?

Prije nego što se počneš koristiti nekom uslugom, programom ili društvenom mrežom na internetu, moraš pristati na pravila i uvjete korištenja. Ti su ugovori vrlo često dugački i složeni zbog čega ih uglavnom nitko ne čita. Zadnja istraživanja pokazuju da samo 7 % osoba pročita uvjete korištenja, dok ostatak to ne čini te u većini slučajeva kliknu na *Prihvaćam* ili *I Agree*, a da i ne pročitaju prvu rečenicu tih pravila. Osnovni su razlozi lijenost, dosadan tekst, nerazumijevanje, pretpostavka da je u tekstu sve u redu, ali i nestrpljivost. Jedno istraživanje pokazalo je da bi prosječnim internetskim korisnicima trebalo oko 25 dana godišnje da pročitaju sva pravila privatnosti i uvjete korištenja na internetskim stranicama koje posjećuju, tako da je jasno da se malotko obazire na ta pravila. **To sa sobom nosi opasnosti jer daješ svoj pristanak na uvjete korištenja koje nisi pročitao.**

Istraži imaju li navedene stranice pravila privatnosti i uvjete korištenja. Nakon istraživanja popuni radni listić *Provjera pravila privatnosti*, petzanet.HR/Modul3/poveznice.

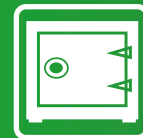
Stranice za istraživanje: www.skole.hr
www.zondle.com
www.ucitelji.hr
stranica tvoje škole.

Koje su posljedice nečitanja uvjeta korištenja?

Svako je potpisivanje (klik na *Prihvaćam*) uvjeta korištenja kao i sam dokument obvezujuće. Prihvaćanjem istoga prihvaćaš odgovornosti koje su navedene u uvjetima. Ne zaboravi, to je jednako kao i kod ugovora gdje je potrebno čitati i tekst napisan sitnim slovima. Vrlo često naići ćeš na odlomke **kojima dopuštaš prodaju svojih osobnih podataka ili sadržaja u razne svrhe**. Najčešći problemi nastaju kad se želiš prestati koristiti uslugom. Kad prihvatiš uvjete korištenja, bez obzira na to jesi li ih pročitao ili nisi, odgovaraš za potpisano, tj. prihvaćeno. **Neznanje te ne oslobađa odgovornosti.**

Najveća pljačka u povijesti nije povezana s krađom novca, već s uzimanjem korisničkih informacija i podataka – sve te informacije internetskim su tvrtkama dali sami korisnici, i to samo jednim pritiskom miša jer nisu bili svjesni koliko jedan klik može biti opasan za njihovu privatnost.

4.3. Pravila privatnosti

Kako izbjeći takve neugodnosti?

Vrijeme koje odvojiš za čitanje spasiće te od neugodnosti koje mogu nastati poslije. Pri čitanju uvjeta korištenja trebaš dobiti odgovore na sljedeća pitanja:

- Hoće li moje informacije biti dijeljene s drugima?
- Mogu li se odjaviti kad poželim?
- Koja su moja prava?
- Kako se smijem ili ne smijem koristiti uslugom?
- Ustupam li potpuno ili djelomično prava na svoje podatke?
- Obrati pozornost i na dijelove napisane sitnim slovima!

Kolačić (*cookie*) tekstualna je datoteka koja prikuplja i sprema podatke o tvome korištenju nekom mrežnom stranicom. Ako posjetiš koju stranicu drugi put i primijetiš svoje ime i dobrodošlicu, to je djelo kolačića. Oni mogu sadržavati i informacije o tome koje si stranice posjetio, podatke o prijavi, lozinke i korisnička imena. Ti podatci mogu ostati u kolačiću mjesecima, čak i godinama. Preglednici se mogu urediti da ih ne rabe, ali neke stranice neće moći pravilno prikazati sadržaj bez njih. Kolačiće također možeš i obrisati, što je ponekad dobro učiniti, pogotovo ako se računalom ne koristiš samo ti.

Ponovimo

Svojim riječima objasni sljedeće pojmove: pravila privatnosti, uvjeti korištenja i kolačići. Čime se od navedenoga možeš koristiti bez straha?

Što moramo potražiti kako bismo bili sigurni da mrežna stranica štiti našu privatnost?

Dodatne aktivnosti

Pronađi mrežnu stranicu s vijestima na kojoj se pojavljuju kolačići i pročitaj uvjete njihova korištenja.

Istraži što se događa pri instalaciji programa na računalu i na mobilnim uređajima.

Pročitaj Googleove ili Microsoftove uvjete korištenja i komentiraj ih s roditeljima.